

Sagsnr.
2022 - 3042

Doknr.
524498

Dato
15-06-2022

Valgklage fra Mikkel Noa Klein og Jes Vitting i forbindelse med folkeafstemningen den 1. juni 2022

Fra Mikkel Noa Klein og Jes Vitting, Oslo, har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 27. maj 2022, hvori de har klaget over brevstemmeafgivningen i Borgerservice i Fanø Kommune.

Mikkel Noa Klein og Jes Vitting har i den forbindelse oplyst følgende:

”Jeg henvender mig til jer, fordi vi føler, at vores demokratiske rettigheder er blevet krænket i forbindelse med dagens folkeafstemning om forsvarsforbeholdet.

Sagen er den, at vi er danske statsborgere, men pt. bosat i Norge. Vi er på listen over stemmeberettigede i Danmark, og da vi for nyligt var i Danmark - på Fanø faktisk - ville vi afgive vores brevstemme på Rådhuset i Nordby.

Vi mødte glade op, men blev mødt af nogle medarbejdere i Borgerservice, som nok var venlige, men som ikke anede, hvad de skulle stille op, så vi kunne afgive vores stemme.

Vi ventede og ventede, mens medarbejderne ringede til Esbjerg Kommune for at hente hjælp.

Da de endeligt havde fundet ud af, at vi åbenbart skulle udfylde en erklæring/blanket - den blev aldrig præsenteret for os, så vi ved ikke, hvad den hedder, men erklæringen/blankettens funktion var at vi skulle identificere os selv. Og så blev det for alvor pinligt. De kunne nemlig ikke finde de erklæringer nogle steder, som måske var på loftet eller i kælderen eller et tredje sted. Så de ledte, og vi ventede.

Og hende vi antager var kommunalchefen blev aktiveret, hvor hun mødte os i skranken med spørgsmålet om, om det var os, der var de to besværlige...

Det hele endte med at vi ikke fik lov til at afgive vores stemme. Der havde vi ventet i halvanden time, og vi er faktisk lidt rystede over at det kan foregå i Danmark, at en kommune kan have så lidt tjek på reglerne for at afgive stemmer på trods af at vi pt. bor i udlandet.

Derfor spekulerer vi på, om det overhovedet er forsvarligt at drive en så lille kommune som Fanø, der tydeligvis ikke formår at håndtere stemmeafgivning på trods af at vi ved, at man burde kunne afgive sin stemme på alle Borgerservicecentre i Danmark. Det skaber demokratisk utryghed, og det klæder ikke det danske demokrati at afvise stemmeberettigede borgere på grund af rod og mangel på indsigt i procedurene.

Så hvis valget ender med en sejr til én af siderne på 2 stemmer, så vil vi vide, at vi kunne have afgjort valget, hvis Fanø Kommune havde mere styr på deres job.”

Fanø Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede e-mail af 3. juni 2022 oplyst følgende:

”Tirsdag den 24. maj 2022 kom Mikkel Noa Klein og Jes Vitting ganske rigtig til Borgerservice, Fanø Kommune for at afgive deres brevstemme.

Det var ikke muligt for medarbejderen i front at udskrive en følgeskrivelse. Undertegnede blev derfor anmodet om at hjælpe.

Det er ganske korrekt, at undertegnede mødte de to med en kommentar i stil med ”Jer to besværlige” – det blev dog sagt med et stort smil og jeg modtog også en sjov bemærkning tilbage.

Jeg oplevede vores dialog som positiv og bemærkningen var på ingen måde tiltænkt fornærmende, nok nærmere et udtryk for den løftede stemning, der altid er under et valg. Jeg oplevede desuden heller ikke at bemærkningen blev modtaget som fornærmende, tværtimod.

Udfordringen bestod i, at det ikke var muligt at udskrive en følgeskrivelse fra A109 pga. fejlbeskrivelsen ”Vej ikke kendt i P-data”. Undertegnede tog derfor kontakt til KMD helpdisk.

KMD helpdisk oplyser her, at Fanø Kommune skal indtaste Fanø Kommunes adresse og efterfølgende printe følgeskrivelsen til brevstemmen. Da det fortsat ikke var muligt at udskrive følgeskrivelser og KMD helpdisk ikke kunne hjælpe straks og ville vende tilbage, tog undertegnede kontakt til Esbjerg Kommune.

Esbjerg Kommune oplyser, at de i lignende tilfælde gør brug af manuelle følgeskrivelser (Røde kuverter indeholdende følgeskrivelse og brevstemme). Da Fanø Kommune ikke havde følgeskrivelser liggende til Folkeafstemningen, blev det aftalt med Esbjerg Kommune, at vi kunne hente følgeskrivelserne ved dem.

Undertegnede orienterede Mikkel Noa Klein og Jes Vitting løbende og tilbød desuden, at vi kunne ringe til dem, når vi havde fundet en løsning.

Mens undertegnede endnu engang forsøgte at komme i kontakt med KMD helpdisk, valgte Mikkel Noa Klein og Jes Vitting at forlade Rådhuset. Det var derfor ikke muligt at tilbyde dem at brevstemme ved hjælp af de indhentede følgeskrivelser fra Esbjerg Kommune.

Jeg har ikke en opgørelse over ekspeditionstiden, men kan på ingen måde forestille mig, at der er tale om halvanden time.

Fanø Kommune har ikke tidligere haft udfordringer med print af følgeskrivelser og har derfor ikke haft følgeskrivelser til manuel udfyldelse på lager. Det har vi fremover.

25% af alle modtagne brevstemmer ved Fanø Kommune videresendes til øvrige kommuner, hvilket ganske givet skyldes at Fanø er en eftertragtet turist-ø.

Fanø Kommune er efter min bedste overbevisning i stand til at varetage og løse de mange opgaver i forbindelse med et valg.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 100, stk. 1 og 4, i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022):

”§ 100. Ved folkeafstemning kan der brevstemmes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 8 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2-3. [...]

Stk. 4. Ved folkeafstemninger kan brevstemmeafgivning på de steder i kommunerne, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 53, finde sted de sidste 6 uger før afstemningsdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før afstemningsdagen.”

Af folketingsvalglovens § 53 fremgår det, at enhver vælger kan brevstemme i enhver kommune her i landet.

Af folketingsvalglovens § 60, stk. 2 og 3, fremgår følgende om materialet til brug for brevstemmeafgivningen:

”§ 60. [...]

Stk. 2. Indenrigs- og boligministeren tilvejebringer brevstemmematerialet. Brevstemmematerialet skal til enhver tid findes hos kommunerne og på de danske repræsentationer i udlandet samt om bord i danske skibe i udenrigsfart og på danske havanlæg uden for dansk område.

Stk. 3. Indenrigs- og boligministeren kan bestemme, at følgebrev og yderkuverter, der er tilvejebragt af kommunalbestyrelsen, skal sidestilles med følgebrev og yderkuverter tilvejebragt af indenrigs- og boligministeren.”

Brevstemmematerialet skal til enhver tid findes hos kommunerne, jf. folketingsvalglovens § 60, stk. 2, 2. pkt., jf. § 100, stk. 1.

Af afsnit 8.1.1 i Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9384 af 7. april 2022 om afholdelse af folkeafstemning onsdag den 1. juni 2022 om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar ved at afskaffe EU-forsvarsforbeholdet fremgår endvidere følgende om muligheden for at benytte KMD's brevstemmemateriale som alternativ til det brevstemmemateriale, der er tilvejebragt af Indenrigs- og Boligministeriet:

”Kommunalbestyrelsen kan derudover anvende det følgebrev, som kommunalbestyrelsen kan udskrive fra KMD's system, og den yderkuvert, der passer til dette følgebrev. Dette materiale skal efter Indenrigs- og Boligministeriets bestemmelse sidestilles med de følgebrev og yderkuverter, som Indenrigs- og Boligministeriet har fået fremstillet, og kan derfor anvendes ved den brevstemmeafgivning, som kommunalbestyrelsen står for, se lovens § 66, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen skal dog sørge for, at der på alle brevstemmesteder i kommunen findes eksemplarer af Indenrigs- og Boligministeriets brevstemmemateriale, inkl. følgebrev og yderkuvert. Det må således ikke forekomme, at en vælger afvises fra at afgive en brevstemme, f.eks. fordi vedkommende ikke kan fremsøges i KMD's system eller pga. tekniske problemer med udskrivningen af følgebrevet fra KMD's system. I sådanne tilfælde skal vælgeren tilbydes at anvende Indenrigs- og Boligministeriets brevstemmemateriale, hvor følgebrevet kan udfyldes i hånden.”

Enhver vælger har således en lovmæssig ret til at brevstemme i enhver kommune i hele landet på de steder, hvor kommunalbestyrelsen har bestemt, at vælgere kan brevstemme, inden for de sidste 6 uger før afstemningsdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før afstemningsdagen, jf. folketingsvalglovens § 100, stk. 4, jf. § 53.

Det følger endvidere af valglovgivningen, at en vælger i tilfælde af, at følgebrevet ikke kan udskrives fra KMD's system, skal tilbydes at anvende Indenrigs- og Boligministeriets brevstemmemateriale, hvor følgebrevet kan udfyldes i hånden.

Indenrigs- og Boligministeriet kan konstatere, at der ikke fandtes eksemplarer af Indenrigs- og Boligministeriets brevstemmemateriale i Fanø Kommune. Indenrigs- og Boligministeriet finder det beklageligt, at dette forhold medførte, at Mikkel Noa Klein og Jes Vitting ikke kunne afgive brevstemme i Borgerservice i Fanø Kommune den pågældende dag.

Indenrigs- og Boligministeriet har noteret sig, at Fanø Kommune har vedkendt sig dette forhold og oplyst, at kommunen nu er og fremover vil være i besiddelse af ministeriets brevstemmemateriale, der kan anvendes, hvis der opstår situationer, hvor brevstemmesystemet ikke kan tilgås.

Fanø Kommunes udtalelse giver herefter – henset til, at Fanø Kommune har oplyst, at kommunen fremover vil være i besiddelse af ministeriets brevstemmemateriale, der kan udfyldes i hånden – ikke ministeriet anledning til yderligere bemærkninger.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen oversendes til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov